

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

PRIJEDLOG ZAKONA

**O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O PROVEDBI UREDBE (EU) BR. 511/2014 O
MJERAMA USKLADIVANJA ZA KORISNIKE PROTOKOLA IZ NAGOYE O
PRISTUPU GENETSKIM RESURSIMA TE POŠTENJOJ I PRAVIČNOJ PODJELI
DOBITI KOJA PROIZLAZI IZ NJIHOVA KORIŠTENJA U UNIJI, S KONAČNIM
PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, prosinac 2018.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O PROVEDBI UREDBE (EU) BR. 511/2014 O MJERAMA USKLAĐIVANJA ZA KORISNIKE PROTOKOLA IZ NAGOYE O PRISTUPU GENETSKIM RESURSIMA TE POŠTENJOJ I PRAVIČNOJ PODJELI DOBITI KOJA PROIZLAZI IZ NJIHOVA KORIŠTENJA U UNIJI

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 2. i članka 52. stavka 2. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Ocjena stanja

Zakon o provedbi Uredbe (EU) br. 511/2014 o mjerama usklađivanja za korisnike Protokola iz Nagoye o pristupu genetskim resursima te poštenoj i pravičnoj podjeli dobiti koja proizlazi iz njihova korištenja u Uniji (Narodne novine, broj 20/18) stupio je na snagu 9. ožujka 2018. godine.

Zakonom o provedbi Uredbe (EU) br. 511/2014 o mjerama usklađivanja za korisnike Protokola iz Nagoye o pristupu genetskim resursima te poštenoj i pravičnoj podjeli dobiti koja proizlazi iz njihova korištenja u Uniji propisano je osnivanje povjerenstva koje ima zadaću pratiti provedbu Uredbe (EU) br. 511/2014, koordinirati međuresornu suradnju i učinkoviti protok informacija među nadležnim tijelima te provoditi stručni i inspekcijski nadzor. Zakonom je utvrđeno da se u povjerenstvo, između ostalih, imenuju predstavnici Hrvatske agencije za okoliš i prirodu.

Obzirom da je Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj 2. kolovoza 2018. godine donijela Zaključak, KLASA: 022-03/18-07/355, URBROJ: 50301-25/06-18-2 o smanjenju broja agencija, zavoda, fondova, instituta, zaklada, trgovačkih društava i drugih pravnih osoba s javnim ovlastima, kojim je zadužila nadležna tijela državne uprave za provedbu svih aktivnosti radi realizacije predmetnog smanjenja, Ministarstvo zaštite okoliša i energetike odredbama prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona zaštiti okoliša propisalo je prestanak rada Hrvatske agencije za okoliš i prirodu, te prestanak važenja Uredbe o osnivanju Hrvatske agencije za okoliš i prirodu („Narodne novine“, broj 72/15) koje odredbe će stupiti na snagu 1. siječnja 2019. U skladu s navedenim potrebno je usklađivanje Zakona o provedbi Uredbe (EU) br. 511/2014 o mjerama usklađivanja za korisnike Protokola iz Nagoye o pristupu genetskim resursima te poštenoj i pravičnoj podjeli dobiti koja proizlazi iz njihova korištenja u Uniji s posebnim propisom kojim se uređuje prestanak rada Hrvatske agencije za okoliš i prirodu.

Također, obzirom da je Zakonom o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (Narodne novine, br. 93/16, 104/16 i 116/18) odredio osnivanje Državnog inspektorata, kao i djelokrug Državnog inspektorata, kao i s obzirom na to da je tim zakonom određeno da će, između ostalih, i inspekcijski poslovi iz djelokruga Ministarstva zaštite okoliša i energetike te Ministarstva poljoprivrede prijeći u Državni inspektorat, ovim prijedlogom zakona trebalo propisati i nadležnost Državnog inspektorata obzirom da preuzima poslove inspekcije zaštite prirode te poslove poljoprivredne inspekcije koje su nadležne su za

provedbu inspekcijskog nadzora temeljem Zakona o provedbi Uredbe (EU) br. 511/2014 o mjerama usklađivanja za korisnike Protokola iz Nagoye o pristupu genetskim resursima te poštenoj i pravičnoj podjeli dobiti koja proizlazi iz njihova korištenja u Uniji.

Osnovna pitanja koja se uređuju predloženim zakonom, te posljedice koje će donošenjem zakona proisteci

Uzimajući u obzir sve gore navedeno, izradi ovoga Zakona pristupilo se radi usklađivanja s posebnim propisom kojim se uređuje prestanak rada Hrvatske agencije za okoliš i prirodu, čije poslove preuzima Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, na način da se umjesto predstavnika Hrvatske agencije za okoliš i prirodu u povjerenstvo za praćenje provedbe Uredbe (EU) br. 511/2014 imenuju predstavnici Ministarstva zaštite okoliša i energetike.

Također, ovim Zakonom Državni inspektorat utvrđuje se nadležnim tijelom, obzirom da od Ministarstva zaštite okoliša i energetike preuzima poslove inspekcije zaštite prirode, odnosno od Ministarstva poljoprivrede poslove poljoprivredne inspekcije, a navedene inspekcije provode nadzor nad pristupom genetskim resursima divljih vrsta biljaka, životinja, gljiva, algi i mikroorganizama, genetskim resursima patogena, odnosno genetskim resursima za hranu i poljoprivredu, pasmina udomaćenih životinja, gljiva i mikroorganizama koji se koriste u prehrambenoj industriji te životinjskih i biljnih patogena.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Sukladno odredbi članka 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18), predlaže se donošenje ovoga zakona po hitnom postupku obzirom da se radi o osobito opravdanim razlozima.

Osobito opravdan razlog za donošenje ovoga zakona po hitnom postupku provedba je Zaključka Vlade Republike Hrvatske od 2. kolovoza 2018. godine, KLASA: 022-03/18-07/355, URBROJ: 50301-25/06-18-2 o smanjenju broja agencija, zavoda, fondova, instituta, zaklada, trgovačkih društava i drugih pravnih osoba s javnim ovlastima, odnosno usklađivanje s posebnim propisom kojim se uređuje prestanak rada Hrvatske agencije za okoliš i prirodu, a koji stupa na snagu 1. siječnja 2019. godine.

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O
PROVEDBI UREDBE (EU) BR. 511/2014 O MJERAMA USKLAĐIVANJA ZA
KORISNIKE PROTOKOLA IZ NAGOYE O PRISTUPU GENETSKIM RESURSIMA
TE POŠTENJOJ I PRAVIČNOJ PODJELI DOBITI KOJA PROIZLAZI IZ NJIHOVA
KORIŠTENJA U UNIJI**

Članak 1.

U Zakonu o provedbi Uredbe (EU) br. 511/2014 o mjerama usklađivanja za korisnike protokola iz Nagoye o pristupu genetskim resursima te poštenoj i pravičnoj podjeli dobiti koja proizlazi iz njihova korištenja u uniji (Narodne novine, broj 20/18) u članku 5. stavku 1. iza podstavka 2. dodaje se podstavak 3. koji glasi:

»- središnje tijelo državne uprave nadležno za inspekcijske poslove u području poljoprivrede i zaštite prirode.«

Članak 2.

U članku 6. stavku 2. podstavak 3. briše se.

Podstavci 4., 5., i 6. postaju podstavci 3., 4. i 5.

Članak 3.

U članku 13. stavak 1. mijenja se i glasi:

»(1) Inspekcijski nadzor nad provedbom odredbi Uredbe (EU) br. 511/2014, Provedbene Uredbe (EU) 2015/1866 i ovoga Zakona provode inspekcija zaštite prirode i poljoprivredna inspekcija središnjeg tijela državne uprave nadležnog za inspekcijske poslove.

Članak 4.

Članak 14. mijenja se i glasi:

»(1) O provedenim stručnim nadzorima nadležno tijelo iz članka 5. stavka 1. podstavka 2. ovoga Zakona izvještava središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite prirode najkasnije do 1. ožujka tekuće godine za nadzore provedene u prethodnoj godini.

(2) O provedenim inspekcijskim nadzorima nadležno tijelo iz članka 5. stavka 1. podstavka 3. ovoga Zakona izvještava središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite prirode najkasnije do 1. ožujka tekuće godine za nadzore provedene u prethodnoj godini.«

ZAVRŠNA ODREDBA

Članak 5.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim odredbi članka 1. i 3. koje stupaju na snagu 1. travnja 2019. godine.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Ovim se člankom dopunjuje članak 5. Zakona o provedbi Uredbe (EU) br. 511/2014 o mjerama usklađivanja za korisnike protokola iz Nagoye o pristupu genetskim resursima te poštenoj i pravičnoj podjeli dobiti koja proizlazi iz njihova korištenja u uniji (Narodne novine, broj 20/18) tako što je nadležnim tijelom utvrđeno i središnje tijelo državne uprave nadležno za inspekcijske poslove u području poljoprivrede i zaštite prirode.

Uz članak 2.

Ovim se člankom mijenja članak 6. stavak 2. podstavak 3. Zakona o provedbi Uredbe (EU) br. 511/2014 o mjerama usklađivanja za korisnike protokola iz Nagoye o pristupu genetskim resursima te poštenoj i pravičnoj podjeli dobiti koja proizlazi iz njihova korištenja u uniji (Narodne novine, broj 20/18) na način da se iz sastava Povjerenstvo za praćenje provedbe Uredbe (EU) br. 511/2014 i Zakona, briše Hrvatska agencije za okoliš i prirodu, obzirom da Ministarstvo preuzima poslove Hrvatske agencije za okoliš i prirodu.

Uz članak 3.

Ovim se člankom mijenja članak 13. stavak 1. Zakona o provedbi Uredbe (EU) br. 511/2014 o mjerama usklađivanja za korisnike protokola iz Nagoye o pristupu genetskim resursima te poštenoj i pravičnoj podjeli dobiti koja proizlazi iz njihova korištenja u uniji (Narodne novine, broj 20/18) na način da se jasno propiše tko provodi inspekcijski nadzor radi usklađivanja sa odredbama posebnog propisa kojim se uređuje rad državnog inspektorata, odnosno kojim se Državni inspektorat utvrđuje kao središnje tijelo državne uprave nadležno za inspekcijske poslove u području poljoprivrede i zaštite prirode.

Uz članak 4.

Ovim se člankom mijenja članak 14. Zakona o provedbi Uredbe (EU) br. 511/2014 o mjerama usklađivanja za korisnike protokola iz Nagoye o pristupu genetskim resursima te poštenoj i pravičnoj podjeli dobiti koja proizlazi iz njihova korištenja u uniji (Narodne novine, broj 20/18) na način da se Ministarstvu poljoprivrede kao i Državnom inspektoratu utvrđuje obveza dostave izvješća Ministarstvu zaštite okoliša i energetike o provedenim stručnim, odnosno inspekcijskim nadzorima.

Uz članak 5.

Ovim se člankom propisuje stupanje na snagu Zakona.

TEKST ODREDBA VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU I DOPUNJUJU

II. NADLEŽNA TIJELA I NJIHOVE ZADAĆE

Članak 5.

(1) Nadležna tijela za provedbu Uredbe (EU) br. 511/2014, Provedbene Uredbe Komisije (EU) 2015/1866 i ovoga Zakona su:

– središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite prirode, za genetske resurse divljih vrsta biljaka, životinja, gljiva, algi i mikroorganizama te genetske resurse patogena, osim onih koji su u nadležnosti tijela iz podstavka 2. ovoga stavka i

– središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove poljoprivrede, za biljne genetske resurse za hranu i poljoprivredu, genetske resurse pasmina udomaćenih životinja, genetske resurse gljiva i mikroorganizama koji se koriste u prehrambenoj industriji te genetske resurse životinjskih i biljnih patogena.

(2) Nadležna tijela iz stavka 1. ovoga članka obavljaju sljedeće poslove:

– na zahtjev imatelja zbirke genetskih resursa (u daljnjem tekstu: zbirke) razmatraju uključenje zbirke ili dijela zbirke u Registar te priopćavaju Komisiji naziv i pojedinosti za kontakt zbirke i njezina imatelja te vrstu zbirke Komisiji sukladno članku 5. stavku 2. Uredbe (EU) br. 511/2014

– provjeravaju usklađenost zbirke s kriterijima temeljem kojih su uključene u Registar, izrađuju plan provjera usklađenosti sukladno odredbama članka 5. stavka 4. Uredbe (EU) br. 511/2014 i članka 4. Provedbene Uredbe (EU) 2015/1866

– utvrđuju korektivne radnje i mjere kada zbirka ili dio zbirke ne ispunjavaju kriterije iz članka 5. stavka 3. Uredbe (EU) br. 511/2014

– obavještavaju Komisiju o zbirci ili dijelu zbirke za koje utvrde da više ne udovoljavaju kriterijima iz članka 5. stavka 3. Uredbe (EU) br. 511/2014

– zaprimaju od korisnika izjavu o postupanju s dužnom pažnjom u fazi financiranja istraživanja genetskih resursa javnim sredstvima sukladno članku 7. stavku 1. Uredbe (EU) br. 511/2014 te postupaju po izjavi

– zaprimaju od korisnika izjavu o postupanju s dužnom pažnjom u fazi konačnog razvoja proizvoda koji je razvijen korištenjem genetskih resursa ili tradicionalnog znanja povezanog s genetskim resursima sukladno članku 7. stavku 2. Uredbe (EU) br. 511/2014 te postupaju po izjavi

– prate uspostavu najboljih praksi udruženja korisnika ili drugih zainteresiranih strana, kao i registar najboljih praksi koji uspostavlja Komisija te prate promjene u tom registru

– provjeravaju usklađenost korisnika te u tom smislu utvrđuju postupaju li korisnici s dužnom pažnjom prema odredbama članka 4. Uredbe (EU) br. 511/2014 te ispunjavaju li korisnici obvezu podnošenja izjave o postupanju s dužnom pažnjom sukladno članku 7. stavcima 1. i 2. Uredbe (EU) br. 511/2014

– izrađuju plan provjera usklađenosti korisnika sukladno odredbama članka 9. stavka 3. Uredbe (EU) br. 511/2014 te vode evidenciju o provjerama usklađenosti korisnika najmanje u razdoblju od pet godina sukladno članku 10. stavku 1. Uredbe (EU) br. 511/2014

– utvrđuju korektivne radnje i mjere kada korisnik ne postupa prema odredbama članka 4. te članka 7. stavaka 1. i 2. Uredbe (EU) br. 511/2014, kada je to moguće

– surađuju s nadležnim tijelima država članica Unije, Komisijom, nacionalnim nadležnim tijelima stranaka Protokola iz Nagoye te zainteresiranim dionicima na nacionalnoj razini u skladu s člankom 12. Uredbe (EU) br. 511/2014

– prema potrebi promiču i potiču aktivnosti informiranja i podizanja svijesti javnosti, osposobljavanja, razvoja sektorskih kodeksa ponašanja, najboljih praksi, razmjenu podataka i informacija, promiču mjere za potporu zbirkama koje pridonose očuvanju bioraznolikosti te ostale aktivnosti sukladno članku 13. Uredbe (EU) br. 511/2014.

(3) Nadležno tijelo iz stavka 1. podstavka 1. ovoga članka je i središnje koordinativno tijelo za provedbu Uredbe (EU) br. 511/2014, Provedbene Uredbe (EU) 2015/1866 i ovoga Zakona te u tom smislu, osim poslova iz stavka 2. ovoga članka, u suradnji s nadležnim tijelom iz stavka 1. podstavka 2. ovoga članka, obavlja i sljedeće poslove:

– izrađuje i dostavlja Komisiji izvješće o primjeni Uredbe (EU) br. 511/2014 sukladno članku 16. stavku 1. Uredbe (EU) br. 511/2014

– dostavlja Komisiji sve potrebne informacije o provedbi Uredbe (EU) br. 511/2014, uključujući i informacije iz članka 7. stavka 3. Uredbe (EU) br. 511/2014 te članka 7. stavka 3. Provedbene Uredbe (EU) 2015/1866

– dostavlja informacije i surađuje s Mehanizmom za razmjenu informacija o pristupu i podjeli dobiti sukladno članku 7. stavcima 3. i 4. Uredbe (EU) br. 511/2014 te članku 7. stavcima 1. i 2. Provedbene Uredbe (EU) 2015/1866

– po potrebi surađuje s nadležnim nacionalnim tijelima stranaka Protokola iz Nagoye, a osobito sukladno članku 7. stavku 2. Provedbene Uredbe (EU) 2015/1866 kojim se uređuje razmjena povjerljivih informacija.

Članak 6.

(1) Radi praćenja provedbe Uredbe (EU) br. 511/2014 i ovoga Zakona, koordinirane međuresorne suradnje i učinkovitog protoka informacija između nadležnih tijela, provedbe stručnog nadzora i inspekcijskog nadzora nadležnih tijela ministar nadležan za poslove zaštite prirode odlukom osniva povjerenstvo za praćenje provedbe Uredbe (EU) br. 511/2014 i ovoga Zakona (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo).

(2) Povjerenstvo iz stavka 1. ovoga članka čine predstavnici:

– nadležnih tijela iz članka 5. stavka 1. ovoga Zakona

– središnjih tijela državne uprave nadležnih za poslove zdravstva, znanosti i gospodarstva

– Hrvatske agencije za okoliš i prirodu

- Agencije za lijekove i medicinske proizvode
- Hrvatske zaklade za znanost
- Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo.

(3) Prema potrebi, ministar nadležan za poslove zaštite prirode može za člana Povjerenstva iz stavka 1. ovoga članka imenovati i predstavnike drugih tijela državne uprave, pravnih osoba s javnim ovlastima, znanstvenih i stručnih institucija te druge pravne i fizičke osobe.

(4) Povjerenstvo donosi poslovnik kojim uređuje način svoga rada.

(5) Povjerenstvo obavlja sljedeće zadaće:

1. na zahtjev nadležnih tijela iz članka 5. stavka 1. ovoga Zakona daje mišljenje u vezi s provedbom odredbi Uredbe (EU) br. 511/2014 i ovoga Zakona, a osobito prilikom:

a) provjere ispunjavanja uvjeta i kriterija zbirke ili dijela zbirke sukladno članku 5. stavku 3. Uredbe (EU) br. 511/2014 za upis zbirke ili dijela zbirke u Registar

b) dodatnih provjera nadležnih tijela u slučaju postojanja osnovane sumnje da zbirka ili dio zbirke uključene u Registar više ne zadovoljavaju kriterije sukladno članku 4. stavcima 2. i 3. Provedbene Uredbe (EU) 2015/1866

c) provjere izjave o postupanju s dužnom pažnjom koju korisnik dostavi sukladno članku 7. stavcima 1. i 2. Uredbe (EU) br. 511/2014

2. daje stručnu podršku nadležnim tijelima prilikom provođenja stručnog nadzora i inspeksijskog nadzora usklađenosti korisnika te po potrebi predlaže korektivne radnje ili mjere

3. daje stručnu podršku nadležnim tijelima u vezi s priznavanjem najbolje prakse sukladno člancima 8., 10. i 11. Provedbene Uredbe (EU) 2015/1866

4. daje stručnu podršku nadležnim tijelima u vezi s informiranjem i podizanjem svijesti javnosti, osposobljavanjem i razvojem sektorskih kodeksa ponašanja

5. daje mišljenje i prijedloge u pripremi stajališta za sastanke nadležnog odbora Komisije i savjetodavnog foruma osnovane sukladno člancima 14. i 15. Uredbe (EU) br. 511/2014 te u svrhu pripreme stajališta za radne skupine Vijeća Europske unije

6. daje mišljenja i prijedloge za učinkovitu provedbu Uredbe (EU) br. 511/2014, Provedbene Uredbe (EU) 2015/1866 i ovoga Zakona.

(6) Administrativno-tehničke poslove za rad Povjerenstva obavlja središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite prirode.

Članak 13.

(1) Inspeksijski nadzor nad provedbom odredbi Uredbe (EU) br. 511/2014, Provedbene Uredbe (EU) 2015/1866 i ovoga Zakona provode inspektori nadležnih tijela iz članka 5. stavka 1. ovoga Zakona, svaki u svome djelokrugu.

(2) Ako se prilikom inspekcijskog nadzora utvrdi povreda odredbi Uredbe (EU) br. 511/2014, Provedbene Uredbe (EU) 2015/1866 i ovoga Zakona, nadležni inspektor će ovisno o okolnostima konkretnog slučaja izdati prekršajni nalog ili podnijeti optužni prijedlog zbog počinjenog prekršaja ili podnijeti kaznenu prijavu.

Članak 14.

O provedenim stručnim nadzorima te inspekcijskim nadzorima nadležno tijelo iz članka 5. stavka 1. podstavka 2. ovoga Zakona izvještava središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite prirode najkasnije do 1. ožujka tekuće godine za nadzore provedene u prethodnoj godini.